

LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS BANKO VALDYBOS 2015 M. VASARIO 12 D. NUTARIMO NR. 03-17 „DĖL FINANSŲ RINKOS DALYVIAMS SKIRTŲ NURODYMŲ, KURIAIS SIEKIAMA UŽKIRSTI KELIĄ PINIGŲ PLOVIMUI IR (ARBA) TERORISTŲ FINANSAVIMUI, PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2023 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos banko valdyba n u t a r i a:

Pakeisti Finansų rinkos dalyviams skirtus nurodymus, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui, patvirtintus Lietuvos banko valdybos 2015 m. vasario 12 d. nutarimu Nr. 03-17 „Dėl Finansų rinkos dalyviams skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui, patvirtinimo“:

1. Pakeisti 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2. Nurodymai taikomi kredito įstaigoms, elektroninių pinigų įstaigoms, mokėjimo įstaigoms, valiutos keityklos operatoriams, sutelktinio finansavimo platformų operatoriams, **sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjams**, tarpusavio skolinimo platformų operatoriams, draudimo įmonėms, vykdančioms gyvybės draudimo veiklą, draudimo brokerių įmonėms, vykdančioms su gyvybės draudimu susijusią draudimo tarpininkavimo veiklą, finansų maklerio įmonėms, valdymo įmonėms, investicinėms bendrovėms, depozitoriumui ir *mutatis mutandis* užsienio valstybių minėtų subjektų filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, taip pat elektroninių pinigų įstaigoms ir mokėjimo įstaigoms, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje, teikiančioms paslaugas Lietuvos Respublikoje per tarpininkus, fizinius ar juridinius asmenis.“

2. Pakeisti 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2. Nurodymai taikomi kredito įstaigoms, elektroninių pinigų įstaigoms, mokėjimo įstaigoms, valiutos keityklos operatoriams, ~~sutelktinio finansavimo platformų operatoriams~~, **sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjams**, tarpusavio skolinimo platformų operatoriams, draudimo įmonėms, vykdančioms gyvybės draudimo veiklą, draudimo brokerių įmonėms, vykdančioms su gyvybės draudimu susijusią draudimo tarpininkavimo veiklą, finansų maklerio įmonėms, valdymo įmonėms, investicinėms bendrovėms, depozitoriumui ir *mutatis mutandis* užsienio valstybių minėtų subjektų filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, taip pat elektroninių pinigų įstaigoms ir mokėjimo įstaigoms, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje, teikiančioms paslaugas Lietuvos Respublikoje per tarpininkus, fizinius ar juridinius asmenis.“

3. Pakeisti 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3. Nurodymai taikomi ~~atsižvelgiant~~ **kartu su**:

3.1.—į Europos bankininkystės institucijos, ~~Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos priimtas bendras gaires pagal direktyvos (ES) 2015/849 17 straipsnį ir 18 straipsnio 4 dalį dėl supaprastinto ir sustiprinto deramo klientų tikrinimo ir dėl veiksmų, į kuriuos kredito ir finansų įstaigos turėtų atsižvelgti vertindamos su atskirais verslo santykiais ir pavieniais sandoriais susijusią pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką (Nr. JC/GL/2017/37) gairėmis pagal Direktyvos (ES) 2015/849 17 straipsnį ir 18 straipsnio 4 dalį dėl deramo klientų tikrinimo ir veiksmų, į kuriuos kredito ir finansų įstaigos turėtų atsižvelgti vertindamos su atskirais dalykiniais santykiais ir vienkartiniais sandoriais ir (ar) operacijomis susijusią pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką (PP / TF rizikos veiksmų gairės), kuriomis panaikinamos ir pakeičiamos Gairės JC/2017/37 (EBA/GL/2021/02);~~

3.2. Europos bankininkystės institucijos gairėmis dėl politikos ir procedūrų, susijusių su atitikties valdymu ir KPP/KTF atitikties užtikrinimo pareigūno vaidmeniu ir pareigomis pagal Direktyvos (ES) 2015/849 8 straipsnį ir VI skyrių

(EBA/GL/2022/05).“

4. Papildyti 4 punktą nauju 4.6 papunkčiu:

„4.6. vidaus kontrolės sistemų elementų vertinimas – pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas, kurio metu siekiama įvertinti FRD nustatytos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos atitiktį teisės aktų reikalavimams bei įvertinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų taikymo efektyvumą ir veiksmingumą praktikoje.“

5. Pripažinti netekusiu galios 8 punktą:

~~„8. Nurodymų 7 punkte nurodytų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų tinkamumas ir jų taikymo veiksmingumas turi būti vertinamas tiek nuolat (darbuotojams atliekant savo kasdienes darbo pareigas), tiek periodiškai, atliekant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą. Periodinis vertinimas gali būti atliekamas vykdant vidaus ar išorės auditą arba kitais FRD pasirinktais būdais. Su tokio atlikto vertinimo rezultatais turi būti supažindinamas FRD valdymo organas, atsakingas už priemonių nustatytiems trūkumams šalinti ir rizikoms valdyti (mažinti) nustatymą ir įgyvendinimo kontrolę.“~~

6. Pakeisti 15 punktą ir jį išdėstyti taip:

„15. FRD turi užtikrinti, kad prieš paskiriant darbuotoją, atsakingą už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą FRD veikloje, ir valdybos narį, kuris organizuoja Įstatyme nustatytų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą (kai finansų rinkos dalyviui vadovauja valdyba) kaip tai nustatyta Įstatyme, būtų įvertinta jo kompetencija, darbo patirtis ir kvalifikacija. Vertinant atsakingo asmens, įgyvendinančio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonės FRD veikloje, kompetenciją, patirtį ir kvalifikaciją privaloma atsižvelgti į asmens išsilavinimo lygį ir pobūdį, kvalifikacijos tobulinimą, profesinės veiklos ar darbo patirties pobūdį ir trukmę, kitus veiksnius, kurie gali turėti įtakos asmens kompetencijai, patirčiai ir kvalifikacijai, taip pat į tai, ar asmuo, kurį ketinama skirti atsakingu už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, turi rizikų valdymo žinių, susijusių su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimu. Apie tokio darbuotojo ir (arba) valdybos nario paskyrimą FRD ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo jų paskyrimo ir (ar) pakeitimo turi pranešti Lietuvos bankui.“

7. Pakeisti IX skyrių ir jį išdėstyti taip:

„IX SKYRIUS

TARPTAUTINIŲ FINANSINIŲ SANKCIJŲ, RIBOJAMŲJŲ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

~~70. FRD, siekdamas užtikrinti tinkamą tarptautinių finansinių sankcijų, ribojamųjų priemonių vykdymą, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose tarptautinių sankcijų įgyvendinimą, privalo:~~

~~70.1. nustatyti atitinkamą vidaus politiką ir vidaus kontrolės procedūras, susijusias su tarptautinių finansinių sankcijų, ribojamųjų priemonių įgyvendinimu, kurios leistų identifikuoti klientus, naudos gavėjus ir (arba) kliento atstovus, patenkančius į tarptautinių sankcijų apimtį, taip pat tai, ar kliento vykdomi sandoriai ir operacijos nepatenka į tarptautinių ribojamųjų priemonių apimtį (pavyzdžiui, kai yra ribojami investiciniai sandoriai, draudimo sandoriai, sandoriai, susiję su draudžiamu dvigubos paskirties prekių gabenimu į tam tikras jurisdikcijas, ir pan.);~~

~~70.2. tiek prieš pradėdamas dalykinius santykius su klientu, tiek dalykinių santykių su klientu metu tikrinti, ar klientas, naudos gavėjas ir kliento atstovas nėra asmenys, dėl kurių įgyvendinamos tarptautinės finansinės sankcijos, ribojamosios priemonės;~~

~~70.3. dalykinių santykių su klientu metu tikrinti, ar klientas nevykdo sandorių (operacijų) su asmenimis, dėl kurių įgyvendinamos tarptautinės finansinės sankcijos, ribojamosios priemonės;~~

~~70.4. užtikrinti, kad yra vadovaujamasi naujausia ir aktualiausia informacija apie taikomas tarptautines finansines sankcijas, ribojamąsias priemones.~~

71. FRD privalo užtikrinti, kad paskirti darbuotojai, atsakingi už tinkamą tarptautinių finansinių sankcijų, ribojamųjų priemonių įgyvendinimą įstaigoje, būtų tinkamai supažindinti su tarptautines sankcijas reglamentuojančiais teisės aktais ir jų taikymu, turėtų pakankamai išteklių ir resursų, kad nustatytų galimus tarptautinių sankcijų pažeidimus.

IX SKYRIUS

VIDAUS KONTROLĖS SISTEMOS ELEMENTŲ VERTINIMAS

70. Nurodymų 7 punkte išvardintų FRD nustatytų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų atitiktis teisės aktams ir jų taikymo veiksmingumas ir efektyvumas, privalo būti vertinami tiek nuolat (darbuotojams atliekant kasdienes funkcijas), tiek periodiškai – atliekant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą, skirtą užtikrinti vidaus kontrolės sistemos veiksmingumą, efektyvumą, tęstinumą, nuolatinę stebėseną, tobulinimą, trūkumų identifikavimą bei jų šalinimą.

71. FRD privalo užtikrinti, kad Nurodymų 7 punkte nurodytų visų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas periodiškai, atsižvelgiant į FRD nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD veiklos mastą, pobūdį, teikiamas paslaugas ir (arba) produktus, bet ne rečiau kaip kartą per dvejus metus, taip pat nedelsiant tais atvejais, kai įvyksta reikšmingų pokyčių.

72. Periodinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo metu privalo būti įvertinta FRD nustatytos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos vidaus reglamentavimo atitiktis teisės aktų reikalavimams ir pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų taikymo efektyvumas ir veiksmingumas. Vertinimo metu pasitelkiami metodai privalo atitikti FRD veiklos mastą ir pobūdį bei FRD veiklos sudėtingumą ir teikiamų pasaugų ir (arba) produktų pobūdį ir būti proporcingi atsižvelgiant į FRD patiriamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką.

73. Periodinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas gali būti atliekamas vykdant vidaus ar išorės auditą arba kitais FRD pasirinktais būdais. Nepriklausomai nuo to, ar periodinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas atliekamas FRD vidiniais resursais ar pasitelkiant išorės paslaugų teikėjus, FRD tenka atsakomybė už tinkamą tokio vertinimo atlikimą, todėl FRD privalo užtikrinti, kad atliekantis tokį vertinimą asmuo, turėtų pakankamą kompetenciją pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje, išmanyti teisės aktus, reglamentuojančius pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos sritį, suprastų FRD veiklos modelį ir turėtų visą tokiame vertinime reikalingą informaciją.

74. FRD privalo užtikrinti, kad asmuo, atliekantis periodinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą, kartu nebūtų atsakingas už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų FRD organizavimą ir (arba) įgyvendinimą, o taip pat ir už vertinimo metu nustatytų trūkumų pašalinimą.

75. Periodinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo rezultatai visais atvejais turi būti dokumentuojami parengiant vertinimo ataskaitą, kuri privalo apimti bent šiuos elementus:

75.1. atlikto vertinimo apimtį (t.y. išskiriant vertinimo metu vertintas sritis, procesus ir pan.);

75.2. laikotarpį, kuris buvo vertinamas;

75.3. vertinimo metodologiją, kurioje būtų detalizuojama, kaip buvo atliktas pasirinktos srities vertinimas, kokie konkretūs vertinimo metodai naudojami (pvz. dokumentinė peržiūra, apklausa / interviu, veiklos stebėseną ir pan.);

75.4. FRD politikas ir vidaus kontrolės procedūras, kurios buvo vertinamos ir jų įgyvendinimo praktikoje vertinimą;

75.5. FRD klientų testavimo apimtį ir testavimo atrankos kriterijus, nurodant, kiek klientų buvo pasirinkta testuoti, kokia klientų informacija buvo vertinama;

75.6. FRD pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos atitiktis taikomiems teisės aktams bei efektyvumo ir veiksmingumo vertinimą, išskiriant konkrečias vertintas sritis ir pateikiant šių konkrečių vertintų sričių vertinimą;

75.7. vertinimo metu nustatytus pastebėjimus ir trūkumus ir šių trūkumų

galimą poveikį išskiriant trūkumų kategorijas pagal jų pobūdį, mastą ir galimą poveikį;
75.8. rekomendacijas, susijusias su vertinimo metu nustatytų trūkumų pašalinimu;

75.9. kitą reikšmingą informaciją.

76. FRD valdymo organas, atsakingas už priemonių nustatytiems trūkumams šalinti ir rizikoms valdyti (mažinti) nustatymą ir įgyvendinimo kontrolę, privalo susipažinti su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo rezultatais ir patvirtinti vertinimo metu nustatytų trūkumų pašalinimo planą."

8. Buvusius 72 ir 73 punktus laikyti atitinkamai 77 ir 78 punktais.

9. Šio nutarimo 4, 5, 6, 7 ir 8 punktai įsigalioja 2023 m. gegužės 1 d.

10. Šio nutarimo 2 punktas įsigalioja 2023 m. lapkričio 10 d.

Valdybos pirmininkas